SA - 108

Total No. of Pages : 4

Seat No.

B.Ed. (Part - I) (Semester - II) (New) (CBCS) Examination, March/April - 2023

PERSPECTIVES IN EDUCATION - THEORY

Learning and Teaching (Paper - IV)

Sub. Code : 77922

Day and Date : Thursday, 31 - 08 - 2023 **Total Marks : 70**

Time : 10.30 a.m. to 1.30 p.m.

Instructions :
1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) Refer English version of question paper as the original.
4) Answer the question number 3,4 and 5 in 800 words.

Q1) A) Choose the correct alternative and rewrite. **[5]**

i) In _____ motivation, guidence direction and sprit all of the concepts help the learner in learning.

a) Teaching b) Learning

c) Counselling d) Theories

ii) The person do their work continuously he try to do his level best but their is no progress, it is called as _____.

a) Slow progress b) Initial spurt

c) Plateau stage d) End spurt

iii) In _____ without activation of the body part the person evokes the past experience.

a) Imagination b) Images

c) Association d) Intensity

iv) Psychologist Ebbinghaus stated about _____.

a) Attention b) Forgetting

c) Understanding d) Intelligence

v) In Flander's interaction analysis theory first seven activities are related to _____.

a) Teacher b) Student

c) Institution d) Society

P.T.O.

Scanned with OKEN Scanner

[5]

B) Answer in one sentence

a) State the types of transfer of learning

b) What is perception?

c) What is difference between recall and recognition?

d) In which learning theory law of exercise was put forth?

e) Who states the meaning and reception learning theory?

Q2) Answer the following questions in 250 words (any six): **[30]**

a) Explain the stages of learning curve with diagram.

b) Which is the maxims of Teaching? (any five)

c) What is Brain Based Learning? Explain its importance.

d) State the learning steps (7 Es model) in perspective of constructivism.

e) Explain the three levels of Teaching.

f) Explain the constructivist learning principle with application. (any five)

g) What are the activities of the teacher to maintain the personal relationship between teacher and learner?

h) What are the different role of the learner?

Q3) What is meant by learning? Explain the learner and family related factors affecting learning. **[10]**

Q4) Which rule put forth by thorndike? How do you use in your daily teaching. Explain it with examples. **[10]**

OR

What is conditioning? Explain the difference between classical conditioning theory and operant conditioning/Instrumental conditioning theory. **[10]**

Q5) What do you meant by Teacher competency? Explain the characteristics of the teacher. For effective teaching which precautions do you consider? **[10]**

OR

What do you mean by flipped classroom concept? Explain its work process use and importance in present postion. **[10]**

Scanned with OKEN Scanner

मराठी रूपांतर

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) जे विद्यार्थी मराठीतुन उत्तरे लिहु इच्छितात त्यांनी मुळ इंग्रजी प्रश्न पत्रिका वाचावी.
4) प्रश्न क्र. 3,4,5 यांची उत्तरे 800 शब्दामध्ये लिहा.

प्र.1) अ) योग्य पर्याय निवडून विधाने पुन्हा लिहा: [5]

i) एखाद्या व्यक्तीला अध्ययनासाठी मदत चेतना मार्गदर्शन, दिग्दर्शन व प्रोत्साहन देणारी प्रक्रिया म्हणजे ..... होय.

अ) अध्यापन ब) अध्ययन
क) प्रबोधन ड) उपपत्ती

ii) व्यक्तीने सतत कार्ये करीत राहिल्याने पुढे प्रगती न दिसता ती थांबल्या सारखी होते म्हणुन त्या स्थितीला ..... म्हणतात.

अ) मंद प्रगती ब) सुरवातीचा काळ
क) पठारावस्था ड) अंतिम प्रगती

iii) ज्ञानेंद्रिये उद्दिपीत न करता जेंव्हा आपण एखाद्या अनुभवांचे पुनरूज्जीवन करतो तेंव्हा त्यास ..... म्हणतात.

अ) कल्पना ब) प्रतिमा
क) साहचर्य ड) प्रबलता

iv) एबिंगहॉस या मानसशास्त्रज्ञाने ..... वर अभ्यास केला.

अ) अवधान ब) विस्मरण
क) कल्पना ड) बुध्दीमत्ता

v) फ्लंडर्स यांच्या आंतरक्रिया विश्लेषण पध्दती मधील सुरवातीच्या सात कृती ..... यांचेशी संबंधित आहेत.

अ) शिक्षक ब) विद्यार्थी
क) संस्था ड) समाज

प्र.1) ब) खालील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा. [5]

अ) अध्ययन संक्रमणाचे प्रकार सांगा.

ब) अवबोध म्हणजे काय?

क) प्रत्यावाहन व प्रत्याभिज्ञान या दोहों मधिल फरक कोणता?

ड) पुनरावृत्तीचा नियम या उपपत्ती मध्ये मांडला आहे.

इ) अध्ययन व अनुदेश उपपत्ती कोणी मांडली?

Scanned with OKEN Scanner

प्र.2)खालील प्रश्नांची उत्तरे 250 शब्दामध्ये लिहा.(कोणतेही सहा) **[30]**

अ) अध्ययन वक्राचे टप्पे आकृतीसह स्पष्ट करा.

ब) अध्यापनाची सुत्रे कोणती?(कोणतेही पाच)

क) मेंदुआधारीत अध्ययनाची संकल्पना सांगुन महत्त्व स्पष्ट करा.

ड) ज्ञानरचनावादी दृष्टीकोनातून अध्ययनाचे (7 Es प्रतिमान) टप्पे सांगा.

इ) अध्यापनाचे तीन स्तर स्पष्ट करा.

फ) ज्ञान रचनावादी अध्ययनाची तत्वे व त्यांचे उपयोजन स्पष्ट करा.(कोणतेही पाच)

य) विद्यार्थी आणि शिक्षक यांचे सहसंबंध वाढवण्यासाठी शिक्षकांनी वर्गामध्ये कोणत्या कृती कराव्यात.

र) अध्यनार्थीच्या विविध भूमिका कोणत्या?

प्र.3) अध्ययन म्हणजे काय? अध्ययनावर परिणाम करणारे अध्यनार्थी निगडीत व कुटूंब विषयक घटक कोणकोणते स्पष्ट करा. **[10]**

प्र.4) थॉर्नडाईक यांची प्रयत्न प्रमाद उपपत्ती चे नियम स्पष्ट करून दैनंदिन अध्यापनात कसा वापर कराल ते सोदाहरण स्पष्ट करा. **[10]**

किंवा

अभिसंधान म्हणजे काय? अभिजात अभिसंधान उपपत्ती व साधक अभिसंधान उपपत्ती या मधिल फरक स्पष्ट करा. **[10]**

प्र.5) शिक्षक क्षमता म्हणजे काय? अध्यापन प्रक्रियेशी संबंधित शिक्षकाची वैशिष्ट्ये सांगुन आपले अध्यापन परिणामकारक होण्यासाठी कोणती दक्षता घ्याल. **[10]**

किंवा

फ्लीप वर्ग संकल्पना म्हणजे काय? सद्यपरिस्थितीला अनुसरून फ्लीप वर्ग संकल्पनेची कार्यपध्दती, वापर व महत्त्व स्पष्ट करा. **[10]**

Scanned with OKEN Scanner

SA - 109

Total No. of Pages : 2

Seat No.	

B.Ed. (Part-I) (Semester-II) (New) (CBCS) Examination, March/April-2023

KNOWLEDGE AND CURRICULUM (Part - I)

Sub. Code : 77923

Day and Date : Friday, 01 - 09 - 2023 **Total Marks : 35**

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Instructions :
1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) Candidates who intend to write their answers in Marathi are advised to original questions in English.
4) Answer questions No. 2 is 250 words each.
5) Answer questions No. 3 and 4 is 800 words each.

Q1) Answer the following questions in one sentence. **[5]**

a) What is students autonomy?

b) How is education structured to the National Education Policy 1986?

c) What is curriculum?

d) Who started child education for the first time in India?

e) What is 'Value'?

Q2) Write short answers to the following questions. (Any 2) **[10]**

a) Explain Mahatma Gandhiji's thoughts on education.

b) Explain the concepts of 'Information' and 'Knowledge'.

c) Which principles to be considered while designing a Curriculum?

Q3) Explain the types of curriculum. Explain the nature of constructivism. **[10]**

Q4) What is 'National Integration' and 'International Understanding'. Which activities will you implement in your school to develop 'National Integration'? **[10]**

OR

Explain the concept of 'Teachers' personal autonomy' and explain the factors influence teachers' autonomy. **[10]**

P.T.O.

Scanned with OKEN Scanner

मराठी रूपांतर

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) मराठीतून उत्तरे लिहू इच्छिणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहणे इष्ट ठरेल.
4) प्रश्न क्रमांक 2 च्या प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तरे 250 शब्दांत लिहा.
5) प्रश्न क्रमांक 3 व 4 ची उत्तरे 800 शब्दांत लिहा.

प्र.1) खालील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे द्या. **[5]**

अ) विद्यार्थ्यांची स्वायत्तता म्हणजे काय?

ब) सन 1986 च्या राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणामध्ये कोणता आकृतीबंध मांडला?

क) अभ्यासक्रम कशाला म्हणतात?

ड) भारतामध्ये बालशिक्षणाचा सर्वप्रथम पाया कोणी घातला?

इ) मूल्य म्हणजे काय?

प्र.2) खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे द्या. (कोणतेही दोन) **[10]**

अ) महात्मा गांधीजींच्या शिक्षणपद्धतीची वैशिष्ट्ये सांगा.

ब) माहिती व ज्ञान या संकल्पना स्पष्ट करा.

क) अभ्यासक्रमाची रचना करताना कोणत्या तत्त्वांचा विचार करावा?

प्र.3) अभ्यासक्रमाचे प्रकार सांगून ज्ञानरचनावादी अभ्यासक्रमाचे स्वरुप स्पष्ट करा. **[10]**

प्र.4) राष्ट्रीय एकात्मता आणि आंतरराष्ट्रीय सामंजस्य म्हणजे काय ते सांगून राष्ट्रीय एकात्मता रुजविण्यासाठी आपण शाळेत कोणकोणते उपक्रम राबवाल? **[10]**

किंवा

शिक्षकाची वैयक्तिक स्वायत्तता ही संकल्पना सांगून शिक्षकाच्या स्वायत्ततेवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा. **[10]**

Scanned with OKEN Scanner

SA - 110

Total No. of Pages : 2

Seat No.	

B.Ed. (Part - I) (Semester - II) Examination, March/April - 2023

MARATHI (Paper - 6 अ I)

Curriculum & Pedagogical Studies Pedagogy of School Subject

शालेय विषयाचे अध्यापन शास्त्र – मराठी अध्यापन पद्धती

Sub. Code : 77924

Day and Date : Saturday, 02 - 09 - 2023 **Total Marks : 35**

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्र.1) दिलेल्या पर्यायापैकी योग्य पर्याय निवडून लिहा. **[5]**

i) वाचनाची गती वाढविण्यासाठी ..... ची मदत होते.

अ) मुखवाचन ब) मूकवाचन

क) एक सूरी वाचन ड) अर्थपूर्ण वाचन

ii) ..... हे अत्यंत प्रभावी दृकश्राव्य साधन आहे.

अ) आकाशवाणी ब) दूरदर्शन

क) टेपरेकॉर्डर ड) चित्र

iii) लेखकाने स्वत:चे केलेले वर्णन म्हणजे ..... होय.

अ) आत्मचरित्र ब) चरित्र

क) व्यक्तिचरित्र ड) यापैकी नाही

iv) व्याकरण अध्यापनात ..... पद्धती अधिक उपयुक्त ठरते.

अ) कथन ब) व्याख्यान

क) चर्चापद्धती ड) उद्‌गामी

v) शब्दांच्या जाती ..... आहेत.

अ) चार ब) सहा

क) आठ ड) दहा

P.T.O.

Scanned with OKEN Scanner

प्र.2) खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) **[10]**

अ) ज्ञानरचनावादी अध्यापनाचे महत्त्व सांगा.

ब) मराठी अध्यापनात स्पष्टीकरण कौशल्याचे महत्त्व सांगा.

क) मराठीच्या बोली भाषांचे अध्यापनातील स्थान स्पष्ट करा.

प्र.3) मराठी अध्यापनाच्या विविध पद्धती सांगून कोणत्याही एका पद्धतीचे गुण दोष लिहा. **[10]**

प्र.4) 'मातृभाषा हे शिक्षणाचे (सर्वोत्कृष्ट) माध्यम आहे' या विधानाची सोदाहरण चर्चा करा. **[10]**

किंवा

मराठी अध्यापनाच्या उद्दिष्टांचे वर्गीकरण सांगून वर्ग अध्यापनाची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.

Scanned with OKEN Scanner

SA-111

Total No. of Pages : 2

Seat No.

B.Ed. (Part - I) (Semester - II) Examination, March/April - 2023

HINDI (हिंदी)

शालेय स्तर पर हिंदी भाषा का अध्यापन शास्त्रीय ज्ञान

Sub. Code : 77925

Day and Date : Saturday, 02 - 09 - 2023 **Total Marks : 35**

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

सूचनाएं : 1) सभी प्रश्न अनिवार्य है ।

2) प्रश्न के दाहिनी ओर लिखे अंक इस प्रश्न के लिए निर्धारित अंक दर्शाते है ।

प्र.1) रिक्त स्थानों की पूर्ति करने के पर्याय चुनकर कीजिए : [5]

i) रिक्त स्थानों की पूर्ति करना यह उद्देश ..... अध्यापन पद्धति में होता है ।

अ) गद्य ब) पद्य

क) व्याकरण ड) रचना

ii) त्रिभाषा सूत्र में माने हुए की पाठ्यचर्या में हिंदी का स्थान ..... है ।

अ) दूसरा ब) तिसरा

क) पहला ड) चौथा ।

iii) ..... में पाठ्यचर्या की नींव ज्ञानरचनावाद है ।

अ) 2013 ब) 2012

क) 2007 ड) 2009

iv) हर विषय की ..... होती है ।

अ) स्वतंत्र ब) स्थायी

क) एकसमान ड) अस्थायी

v) नियम कंठस्थ उदाहरण दिये जाते है । तब उस प्रणाली को ..... प्रणाली कहते है ।

अ) निगमन ब) आगमन

क) आगमन निगमन प्रणाली ड) इसमें से नहीं

P.T.O.

Scanned with OKEN Scanner

SA - 114

Seat No.	

Total No. of Pages : 3

B.Ed. (Part - I) (Semester - II) Examination, March/April - 2023

SCIENCE (Paper - 6a - I)

Curriculum & Pedagogical Studies Pedagogy of School Subject

Sub. Code : 77928

Day and Date : Saturday, 02 - 09 - 2023 **Total Marks : 35**

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Instructions : 1) All questions are compulsory.
2) Figures to right indicate full marks.

Q1) Choose the correct option and rewrite the sentence. **[5]**

i) 'Science in the purest form is the simple extention of human curiosity'. This definition is stated by _____.

a) Arther Clerk
b) Eienstine
c) Science man-power project
d) John Wood Buran and E.O. Obourn

ii) Skills are basically classified into _____ groups.

a) Two b) Three
c) Four d) None of the above

iii) From the following _____ is not included in maxims of Teaching Science.

a) From known to unknown b) From visual to unknown
c) From simple to complex d) From specialization to analysis

iv) Concept attainment model putforth by _____.

a) Jerome Bruner b) Asubell
c) Albert Bandura d) All above

v) Full form of CAI is _____.

a) Computer Assisted Information
b) Computer Assisted Instruction
c) Computer Assisted Ideas
d) Computer Assisted Illustration

P.T.O.

Scanned with OKEN Scanner

[10]

Q2) Write short

a) Indian

b) Pro on, Types.

c) r subjects.

Q3) Explain it's characteristics, Merits and Demerits. **[10]**

Q4) Explain n. Anderson's revised Blooms taxonomy of objectives **[10]**

Model. With suitable example.

पांतर

सूचना :

[5]

प्र.1)

i) ास्त्राचे शुद्ध रूप होय, ही व्याख्या ..... यांनी

ब) आईनस्टाईन

ड) जॉन वूड बूरान आणि इ. ओ ओबरन

ii) मध्ये वर्गीकरण झालेले आहे.

ब) तीन

ड) यापैकी नाही

Scanned with OKEN Scanner

Q2) Write short notes (any two) **[10]**

a) Indian Scientist - C.V. Raman.

b) Programmed learning - Definition, Types.

c) Co-relation of science with other subjects.

Q3) Explain in detail Heuristic method with it's characteristics, Merits and Demerits. **[10]**

Q4) Explain in detail with suitable diagram. Anderson's revised Blooms taxonomy of objectives. **[10]**

OR

Explain in detail Advance Organiser Model. With suitable example.

मराठी रूपांतर

सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालील रिकाम्या जागी योग्य शब्द भरा. **[5]**

i) 'मानवी जिज्ञासेचे पोषण विस्तारीकरण हेच शास्त्राचे शुद्ध रूप होय, ही व्याख्या ..... यांनी सांगितली.

अ) आर्थर बलार्ड ब) आईनस्टाईन

क) सायन्स मॅन पॉवर प्रोजेक्ट ड) जॉन वूड बूरान आणि इ. ओ ओबरन

ii) कौशल्याचे मुलभूत विभाजन ..... प्रकारामध्ये वर्गीकरण झालेले आहे.

अ) दोन ब) तीन

क) चार ड) यापैकी नाही

Scanned with OKEN Scanner

iii) खालीलपैकी ..... सूत्राचा समावेश शास्त्र अध्यापनाच्या सूत्रामध्ये होत नाही.

अ) ज्ञाताकडून – अज्ञाताकडे ब) मूर्ताकडून – अमूर्ताकडे

क) सोप्याकडून – कठीणाकडे ड) विशेषाकडून – पृथक्करणाकडे

iv) संकल्पनाप्राप्ती प्रतिमान ..... यांनी मांडले.

अ) जेरोम ब्रुनर ब) असुबेल

क) अल्बर्ट बंडूरा ड) वरील सर्व

v) 'CAI' चे पूर्णरूप ..... आहे.

अ) संगणक सहाय्यीत माहिती ब) संगणक सहाय्यीत अनुदेशन

क) संगणक सहाय्यीत कल्पना ड) संगणक सहाय्यीत विविरण

प्र.2) थोडक्यात टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) **[10]**

अ) भारतीय शास्त्रज्ञ – सी. व्ही. रमण

ब) क्रमान्वित अध्ययन – व्याख्या, प्रकार

क) शास्त्र विषयाचा इतर विषयांशी असणारा समवाय

प्र.3) स्वयंशोधन पद्धती : वैशिष्ट्ये, गुण–दोषांसह सविस्तर स्पष्ट करा. **[10]**

प्र.4) ॲडरसन यांनी ब्लुम यांची पुर्नरचित केलेली उद्दिष्टांची श्रेणीबद्ध रचना आकृतीसह सविस्तर स्पष्ट करा. **[10]**

किंवा

अग्रत संघटक प्रतिमान सविस्तर सोदाहरण स्पष्ट करा.

▽▽▽▽

Scanned with OKEN Scanner

SA - 116

Total No. of Pages : 3

Seat No.

B.Ed. (Part - I) (Semester - II) (New) (CBCS) Examination, March/April - 2023

PEDAGOGY OF SCHOOL SUBJECT TWO - MATHEMATICS METHODOLOGY (Part - I) (Paper - 6a - II)

Sub. Code: 77933

Day and Date : Monday, 04- 09 - 2023 Total Marks : 35

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Instructions :
1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) Candidates who intend to write their answer in Marathi are advised to read original questions in English.
4) Answer the question number 3 and 4 in 800 words.

Q1) Choose the correct alternative and complete the following sentences. [5]

i) Teacher draws figure first then explain its steps of geometric construction. Hear _____ maxim is used.

a) Known to unknown b) Whole to parts

c) Particular to general d) Concrete to abstract

ii) 'Illustrate' activity is related to _____ objective.

a) Analysis b) Comprehension

c) Knowledge d) Application

iii) _____ developed Inductive thinking model.

a) Hilda Taba b) Kil Patric

c) Asubel d) Bruner

iv) The _____ technique is more useful for the development of computational skills among the children.

a) Assignment b) Practice

c) Home work d) Revision

v) 'Learning by doing' is principle of _____ method.

a) Inductive b) Analytical

c) Deductive d) Experimental

P.T.O.

Scanned with OKEN Scanner

Q2) Answer the following questions in 250 words. (Any two) **[10]**

a) Explain the role of Mathematics in the development of Science.

b) State the features of Explanation technique.

c) Explain the Mathematics classroom objectives with their any two specifications.

Q3) Explain the nature and importance of Mathematics. **[10]**

Q4) Illustrate the Inductive method with reference to meaning, steps, merits and demerits. **[10]**

OR

Illustrate the Analytical method with reference to meaning, merits and demerits. **[10]**

मराठी रूपांतर

सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

3) मराठीतून उत्तर लिहू इच्छिणा–या विद्यार्थ्यांनी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहणे इष्ट ठरेल.

4) प्रश्न क्रं. 3 आणि 4 ची उत्तरे 800 शब्दात लिहावीत.

प्र. 1) खालील विधाने योग्य पर्याय निवडून पूर्ण करा. **[5]**

i) 'शिक्षक भूमितीय रचनेत प्रथम कच्ची आकृती काढतात त्यानंतर रचनेची प्रत्येक पायरी स्पष्ट करतात' येथे ..... अध्यापन सूत्राचा उपयोग केला आहे.

अ) ज्ञाताकडून अज्ञाताकडे ब) पुर्णाकडून अंशाकडे

क) विशिष्टाकडून सामन्याकडे ड) मुर्ताकडून अमूर्ताकडे

Scanned with OKEN Scanner

ii) ''सोदाहरण स्पष्ट करणे'' ही कृती ..... उद्दिष्टाशी निगडीत आहे.

अ) उपयोजन ब) आकलन

क) ज्ञान ड) पृथ: करण

iii) ..... यांनी उद्‌गामी विचार प्रतिमान विकसित केले.

अ) हिल्डा टाबा ब) किल पॅट्रिक

क) आसुबेल ड) ब्रुनर

iv) विद्‌यार्थ्यांमध्ये आकडेमोडीचे कौशल्य विकसित करण्यासाठी ..... तंत्र अधिक उपयुक्त आहे.

अ) स्वाध्याय ब) सराव

क) गृहपाठ ड) उजळणी

v) कृती द्‌वारा शिक्षण हे ..... पद्धतीचे तत्व आहे.

अ) उद्‌गामी ब) पृथक्करण

क) अवगामी ड) प्रायोगिक

प्र.2) खालील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे 250 शब्दामध्ये लिहा. **[10]**

अ) विज्ञान विषयाच्या विकासातील गणिताची भूमिका स्पष्ट करा.

ब) स्पष्टीकरण तंत्राची वैशिष्ट्ये लिहा.

क) गणिताच्या वर्गाध्यापनाची उद्दीष्टे त्यांच्या कोणत्याही दोन स्पष्टीकरणासह स्पष्ट करा.

प्र.3) गणिताचे स्वरूप आणि महत्व स्पष्ट करा. **[10]**

प्र.4) गणित अध्यापनाची उद्‌गामी पद्धतीचा अर्थ, पाय-या, गुण व दोष सोदाहरण स्पष्ट करा. **[10]**

किंवा

गणित अध्यापनाची पृथ: करण पद्धतीचा अर्थ, गुण व दोष सोदाहरण स्पष्ट करा. **[10]**

Scanned with OKEN Scanner

SA - 117

Total No. of Pages : 3

Seat No.	

B.Ed. (Part - I) (Semester - II) (New) (CBCS) Examination, March/April - 2023

EDUCATION

Pedagogy of School Subject Two Part - I

History (Paper- 6a-II)

Sub. Code : 77930

Day and Date : Monday, 04 - 09 - 2023 Total Marks : 35

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Instructions : 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) Candidates who intend to write their answers in Marathi are advised to read the original questions in English

Q1) Choose the correct alternatives. **[5]**

a) Explain in this words the cause and effect of historical events_____this is the specification of specific objective.

i) Knowledge ii) Understand

iii) Skill iv) Application

b) Our country is enrich in ancient culture' this is observad in_____value.

i) Heritage ii) Freedom

iii) Intellectual iv) Equality

c) History is the lamp of experience this definition was made by_____.

i) Herodotus ii) Happold

iii) Johason iv) Johns

d) Due to_____method of history teaching students develop the habit of collective work.

i) Lecture ii) Narration

iii) Project iv) Story telling

e) Visit to the historical places_____types of learning experience can be given.

i) Direct experience ii) Indirect experience

iii) Verbal experience iv) Nonverbal experience

P.T.O.

Scanned with OKEN Scanner

Q2) Answer the following question in about 250 words (any two) **[10]**

a) Explain the values of teaching history.

b) Explain the importance of picture in history teaching.

c) Explain the merits and demerits of T.V.

Q3) What are the various types of teaching method of history? Explain merits and demerits of source method. (800 words) **[10]**

Q4) What is meant by history? Explain various types of history. (800 words)**[10]**

OR

Explain the importance of history in school curriculam.

मराठी रूपांतर

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

3) मराठीमधून उत्तरे लिहू इच्छिणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावे.

प्र. 1) योग्य पर्याय निवडा. **[5]**

अ) ऐतिहासिक घटनांचा कार्यकारणभाव स्वभाषेत स्पष्ट करतो. हे ..... विशिष्ट उद्दिष्टांचे स्पष्टीकरण होय.

i) ज्ञान ii) आकलन

iii) कौशल्य iv) उपयोजन

ब) आपल्या देशाला प्राचीन संस्कृतीचा ठेवा लाभलेला आहे हे ..... या मूल्यातून दिसून येते.

i) वारसा ii) स्वातंत्र्य

iii) बौद्धिक iv) समता

Scanned with OKEN Scanner

क) इतिहास हा अनुंभवाचा नंदादीप आहे ही व्याख्या ..... यांनी केली.

i) हिरोडोटस् ii) हेप्पोल्ड

iii) जॉन्सन iv) जोन्स

ड) इतिहास अध्यापनाच्या ..... पद्धतीमुळे विद्यार्थ्यांना सांघिकपणे काम करण्याची सवय लागते.

i) व्याख्यान ii) कथन

iii) प्रकल्प iv) कथा–कथन

इ) ऐतिहासिक स्थळांना कोटी देणे यातून ..... प्रकारची अध्ययन अनुभूती देता येते.

i) प्रत्यक्ष अनुभूती ii) अप्रत्यक्ष अनुभूती

iii) शाब्दिक अनुभूती iv) अशाब्दिक अनुभूती

प्र.2) खालील प्रश्नांची 250 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) **[10]**

अ) इतिहास अध्यापनाची मूल्ये स्पष्ट करा.

ब) इतिहास अध्यापनात चित्राचे महत्त्व स्पष्ट करा.

क) दूरदर्शनाचे फायदे व तोटे स्पष्ट करा.

प्र.3) इतिहास अध्यापनाच्या विविध पद्धती कोणत्या? आधार पद्धतीचे गुण–दोष स्पष्ट करा. (800 शब्दांत)**[10]**

प्र.4) इतिहास म्हणजे काय? इतिहासाचे प्रकार स्पष्ट करा. (800 शब्दांत) **[10]**

किंवा

शालेय अभ्यासक्रमातील इतिहासाचे महत्व स्पष्ट करा.

Scanned with OKEN Scanner

SA - 118

Total No. of Pages : 3

Seat No.	

B.Ed. (Part - I) (Semester - II) Examination, March/April - 2023

PEDAGOGY OF SCHOOL SUBJECT (Paper - 6a - II)

Geography

Geography Methodology

Sub. Code : 77931

Day and Date : Monday, 04 - 09 - 2023 **Total Marks : 35**

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Instructions : 1) All questions are compulsory.
2) Figures to rights indicate full marks.

Q1) Choose the correct alternative. **[5]**

i) An example of educational audio visual aid is _____.

a) T.V b) Radio

c) Black Board d) Tape recorder

ii) _____ this is considered friend of teacher.

a) Chalk b) Book

c) Black Board d) Duster

iii) _____ is founder of project Method.

a) Rousseau b) Kilpatrik

c) John Dewey d) Harbart

iv) Written, Practical and _____ are the main types of examination.

a) test b) viva

c) unit test d) remedial test

v) _____ this is a teacher centered teaching method.

a) Laboratory Method b) Project Method

c) Lecture Method d) Observation Method

P.T.O

Scanned with OKEN Scanner

[10]

Q2) Write answer in 250 words (any 2 out of 3) :

a) Explain the importance of Geography in human life.

b) Write the importance of maps in teaching Geography.

c) Explain the benefits and limitations of lecture method.

Q3) Write down answer in 800 words. **[10]**

What is correlation? Explain the correlation of Geography with other subject.

Q4) Write down answer in 800 words. **[10]**

Explain the maxims of geography teaching.

OR

What is geography? Explain nature and scope of geography.

मराठी रूपांतर

सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडा. **[5]**

i) ..... हे दृक-श्राव्य साधन शैक्षणिक साहित्य आहे.

अ) दूरदर्शन ब) रेडिओ

क) फलक ड) टेप-रेकॉर्डर

ii) ..... हा शिक्षकांचा मित्र मानला जातो.

अ) खडू ब) पुस्तक

क) फळा ड) डस्टर

iii) ..... हा प्रकल्प पद्धतीचा मार्गदर्शक तत्ववेत्ता आहे.

अ) रुसो ब) किल पॅट्रीक

क) जॉन ड्युई ड) हर्बट

Scanned with OKEN Scanner

iv) प्रात्यक्षिक, लेखी व ..... हे परीक्षेचे मुख्य प्रकार आहेत.

अ) चाचणी ब) तोंडी

क) घटक चाचणी ड) उपचारात्मक चाचणी

v) ..... ही शिक्षक केंद्रीत अध्यापन पद्धती आहे.

अ) प्रयोगशाळा पद्धती ब) प्रकल्प पद्धती

क) व्याख्यान पद्धती ड) निरीक्षण पद्धती

प्र.2) थोडक्यात उत्तरे द्या. (कोणतेही दोन) शब्दमर्यादा 250. **[10]**

अ) भूगोलाचे मानवी जीवनातील महत्व स्पष्ट करा.

ब) भूगोल अध्यापनातील नकाशा वापराचे महत्व लिहा.

क) व्याख्यान अध्यापन पद्धतीचे फायदे व मर्यादा स्पष्ट करा.

प्र.3) खालील प्रश्नाचे उत्तर 800 शब्दांत लिहा. **[10]**

समवाय म्हणजे काय? भूगोलाचा अन्य विषयांशी असलेला समवाय स्पष्ट करा.

प्र.4) खालील प्रश्नाचे उत्तर 800 शब्दांत लिहा. **[10]**

भूगोल अध्यापनाची सूत्रे स्पष्ट करा.

किंवा

भूगोल म्हणजे काय? भूगोलाचे स्वरुप व व्याप्ती स्पष्ट करा.

Scanned with OKEN Scanner

SA-120

Total No. of Pages : 3

Seat No.	

B.Ed. (Part - I) (Semester - II) Examination, March/April - 2023

ASSESSMENT FOR LEARNING

Sub. Code : 77934

Day and Date : Tuesday, 05 - 09 - 2023 **Total Marks : 70**

Time : 10.30 a.m. to 01.30 p.m.

Instructions :
1) **All questions are compulsory.**
2) **Figures to the right indicate full marks.**
3) **The candidates who intend to write their answer in Marathi are advised to read the original question paper in English Answer of question 3 and question 4 should be given in 800 words.**

Q1) a) Write true or false : **[5]**

i) Prepare a blueprint is the first step of constructing achievement test.

संविधान तक्ता तयार करणे ही संपादन चाचणी तयार करण्याची पहिली पायरी होय.

ii) Attitude is objective of effective domain.

अभिवृत्ति हे बोधात्मक क्षेत्रातील उद्दिष्ट आहे.

iii) The assessment which is done whole year is formative assessment.

वर्षभर सतत केले जाणारे मूल्यमापन म्हणजेच आकारिक मूल्यमापन.

iv) Written test is the tool of quantitative assessment.

लेखी परीक्षा हे मूल्यमापनाचे संख्यात्मक साधन आहे.

v) Use of the knowledge in day to day life means application.

प्राप्त ज्ञानाचा दैनंदिन जीवनात उपयोग म्हणजेच उपयोजन होय.

b) Answer the following question in one sentence : **[5]**

खालील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

i) What is mean by diagnostic evaluation?

नैदानिक मूल्यमापन म्हणजे काय.

P.T.O.

Scanned with OKEN Scanner

ii) State the purpose of achievement test.

संपादन कसोट्यांचे हेतू सांगा.

iii) Construct a question of objective type.

वस्तुनिष्ठ प्रश्न तयार करा.

iv) What is mean by continuous and comprehensive evaluation?

सर्वंकष आणि सातत्यपूर्ण मूल्यमापन म्हणजे काय?

v) State the concept of assignment.

स्वाध्यायाची संकल्पना सांगा.

Q2) Write the answer of following questions in short (any 6) : **[30]**

खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही सहा) :

a) Write explanations of effective domain objectives (4 each).

भावात्मक क्षेत्रातील उद्दिष्टांची प्रत्येकी चार स्पष्टीकरणे लिहा.

b) Explain types of assessment.

मूल्यमापनाचे प्रकार स्पष्ट करा.

c) Explain objectives of cognitive domain.

बोधात्मक क्षेत्रातील उद्दिष्टे स्पष्ट करा.

d) Explain the importance of blue print.

संविधान तक्त्याचे महत्व स्पष्ट करा.

e) Calculate the median of following series.

खालील सारणीचा मध्यांक काढा.

9, 14, 8, 12, 9, 11, 10

f) Explain self assessment.

स्वयं मूल्यमापन स्पष्ट करा.

g) Explain the types of assignment.

स्वाध्यायाचे प्रकार स्पष्ट करा.

Scanned with OKEN Scanner

Q3) Explain the assessment of affective domain with it's tools. [10]

गुणात्मक क्षेत्रातील उद्दिष्टांचे मूल्यमापन त्यांच्या साधनांसह स्पष्ट करा.

Q4) Explain practical exam with its merits and demerits. [10]

प्रात्यक्षिक परीक्षा त्यातील गुणदोषासह स्पष्ट करा.

अथवा/OR

Explain the quantitative tools of assessment with example.

मूल्यमापनाची संख्यात्मक साधने सोदाहरण स्पष्ट करा.

Q5) Explain the majors of Central attendance with its merits and demerits. [10]

केंद्रीय प्रवृत्तीची परिमाणे त्याच्या गुणदोषासह स्पष्ट करा.

अथवा/OR

Explain types of questions with example.

प्रश्न प्रकार सोदाहरण स्पष्ट करा.

□□□

Scanned with OKEN Scanner